

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	19
YAZAR VE ESER HAKKINDA.....	21
ÖNSÖZ.....	31

GİRİŞ

BİRİNCİ MAKALE	33
İSLÂM DEVLETİNİN KURULUŞU	33
1. Başlangıç.....	33
2. Hulefâ-i Raşidîn (Râşid Halifeler, Dört Halife) Devri	35
İKİNCİ MAKALE.....	39
İSLÂM DEVLETİNİN GELİŞMESİ VE İHTİŞAMI	39
1. Emevîler Devri	39
2. Abbasîler Devri	44
3. Endülüs Emevîleri Devri	45
ÜÇÜNCÜ MAKALE	47
İSLÂM DEVLETİNİN BÖLÜNMESİ, ARAP SALTANATININ GERİLEMESİ, ENDÜLÜS'ÜN ÇÖKMESİ	47
1. Abbasî Devletinin Gerilemesi	49
2. Tavaif-i Mülûk	51
3. Selçuklular Devletine Geline.....	53
4. Haçlılar (Ehl-i Salîb) ve Cengiz Hanın Musibetleri	54
5. Cengiz Musibetlerine Geline	57
OSMANLI DEVLETİ	60
OSMANLILARIN İLK DURUMLARI	60

I. BÖLÜM

KURULUŞ VE HAREKETLENME

A. DEVLETİN KURUCUSU ERTUĞRUL GAZİ OĞLU OSMAN HAN	63
1. Gazi'nin Saltanati	63
B. SULTAN ORHAN GAZİ (OSMAN GAZİ OĞLU) DEVRİ	65
1. Orhan Gazinin Tahta Geçışı	65
2. Anadolu'nun Durumu	65
3. Fetihler ve Gazalar.....	66
4. Kanunlar ve Nizamlar	66
C. OSMANLILARIN RUMELİ'YE GEÇMELERİ.....	67
1. Fetih Hazırlıkları.....	67
2. Süleyman Paşanın Vefatı ve Sultan Orhan	69
Ç. SULTAN I. MURAD HAN HÜDAVENDİGÂR (ORHAN GAZİ OĞLU) DEVRİ	69
1. Ankara'nın Fethi	69
2. Rumeli Fetihleri.....	69
3. Kütahya Yöresiyle Hamid İli'nin Yansının Osmanlı'ya Geçmesi	71
4. Karaman Hakiminin İsyanı, Meşhur Konya Savaşı.....	72
5. Bulgaristan'ın Fethi, Büyük Kosova Savaşı.....	72
6. Gazi Hüdavendigâr'ın Şehadeti	75
7. Kuruluşlar ve Nizamlar	76

8. Savcı Bey Olayı.....	77
D. SULTAN YILDIRIM BAYEZİD HAN (MURAD HÜDAVENDİGÂR OĞLU) DEVRİ.....	77
1. Sultan Yıldırım Bayezid Hanın Tahta Geçmesi	77
2. İktidarı Güçlü Sultanın Kayserlerin Azline ve Nasbına Kanşması; Alaşehir'in Fethi.....	77
3. Tavâif-i Mülûk (Melikler Taifesi) Ülkelerinin Ele Geçirilmesi.....	78
4. Rumlarla Muharebe; Konstantiniyye'nin (İstanbul'un) İlk Defa Kuşatılması.....	79
5. Niğbolu Savaşı.....	80
6. Kostantiniyye'nin (İstanbul'un) İkinci Muhasarası.....	80
7. Gazi Yıldırım Bayezid'in Diğer Fetihleri.....	81
8. Timurleng'in Ortaya Çıkması ve Savaş Sebepleri	81
9. Meşhur Ankara Savaşı.....	82
10. Sultan Bayezid'in Ölümü.....	84
11. Bu Konunun Fezlekesi ve Olayların Münakaşası	85
12. Ankara Savaşının Sonuçları	88

II. BÖLÜM UYANIŞ VE KUVVETLENME

A. SALTANATIN KESİNTİYE UĞRAMASI VE ŞEHZADELERİN ANLAŞMAZLIKLARI.....	91
B. SULTAN I. MEHMED HAN (SULTAN I. BAYEZİD HAN OĞLU) DEVRİ.....	95
1. Saltanatın İlk Uygulamaları	95
2. Karamanoğlu'nun İsyanı	96
3. Eflak ve Macar Seferi	97
4. Tosya ve Çankırı'nın Fethi.....	97
5. Samsun ve Canik'in Fethi	97
6. Şeyh Bedreddin Simavî.....	98
7. Sultan I. Mehmed Hanın Vefatı	98
C. SULTAN II. MURAD HAN (SULTAN I. MEHMED OĞLU) DEVRİ.....	100
1. Düzmece Mustafa Olayı	100
2. Kostantiniyye'nin 4. Defa Kuşatılması.....	101
3. Anadolu'da Yapılan Fetihler ve Islâhatlar.....	102
4. Selânik'in Fethedilip Geri Alınması.....	103
5. Büyük Bursa Vebası.....	103
6. Rumeli Sınırboylarındaki Olaylar; Karaman Hakiminin İsyanı	103
7. Sırbistan ve Macaristan Seferi.....	104
8. Yanko Hunyad'ın Rumeli Seferi.....	104
9. Sultan Murad'ın Düşmanlarla Barış Yapması ve Saltanattan Çekilmesi.....	105
10. Düşmanların İttifakı, Meşhur Varna Savaşı.....	106
11. Sultan Mehmed Hanın Saltanattan Feragat Etmesi	107
12. Mora'nın Tâbiyyet Altına Sokulması.....	108
13. İskender Bey Galesi.....	108
14. İkinci Kosova Savaşı	109
15. II. Murad'ın Ölümü	109

Ç. FATİH SULTAN MEHMED HAN (SULTAN II. MURAD HAN OĞLU) DEVRİ	110
1. Karamanoğlu'nun Bozunculukları	110
2. Kostantiniyye'nin Fethedilmesi	110
3. Halil Paşanın Öldürülmesi ye Çandarlı Sülalesinin Veziriazamlıktan Ayrılması.....	113
4. Sırbistan'ın Alınması	113
5. Mora'nın Alınması	114
6. Amasra, Sinop ve Trabzon'un Alınması	115
7. Eflak'ın Seçkin Eyalet Haline Gelmesi	115
8. Midilli'nin Fethi ve Akdeniz Boğazının Sağlamaştırılması.....	116
9. Bosna'nın Alınması.....	116
10. Venedik Savaşı	117
11. Karaman Diyarının Tamamen Alınması	118
12. Uzun Hasan Cengi ve Karaman Ocağının Tamamen Söndürülmesi....	120
13. Mahmud Paşa Vakası	122
14. Kırım'ın Fethi	123
15. Boğdan Seferi	124
16. İtalyan Seferi	124
17. Fatih Sultan Mehmed Hazretlerinin Vefatı, Özellikleri, Kuruluşları ve Düzenlemeleri.....	125
18. Düzenlemeler ve Kanunlar Konusuna Gelince	127
D. SULTAN II. BAYEZİD HAN (SULTAN II. MEHMED OĞLU) DEVRİ.....	128
1. Bayezid Hanın Tahta Çıkması	128
2. Şehzade Cem Sultan Olayı.....	129
3. Savaş Olayları	130
4. Şah İsmail Safevî'nin Ortaya Çıkması	132
5. Şah İsmail'in Dulkadiroğulları Üzerine Seferi ve Yüce Osmanlı Devleti ile Münasebetleri	132
6. Şehzadelerin Hâlleri	133
7. Şah Kulu Olayı.....	134
8. Sultan Bayezid Hanın Saltanattan Çekilmesi ve Vefatı	135
9. Büyük Deprem	136
10. İspanya'da İslâm Devletinin Çöküşü.....	136

III. BÖLÜM BÜYÜKLÜK VE İŞLERİN YOLUNA GİRMESİ

A. YAVUZ SULTAN I. SELİM HAN (II. BAYEZİD HAN OĞLU) DEVRİ....	137
1. Sultan I. Selim Hanın Tahta Çıkışı Sırasında Osmanlı Devletinin Durumu ve Yeri.....	137
2. Sultan Selim Hanın Tahta Çıkışı	138
3. Şehzadelerin Anlaşmazlıkları.....	138
4. Büyük İran Seferi, Büyük Çaldıran Olayı.....	139
4. Dulkadiroğullarının Memleketlerinin Tamamen Ele Geçirilmesi	141
5. Güneydoğu Anadolu Bölgesinin Ele Geçirilmesi.....	142
6. Askerî Düzenlemeler	142
7. Mısır Seferi	143
8. Sultan Selim Hanın Son Zamanları ve Ölümü	146

10. Mevlânâ Ali Cemâlî	149
B. KANUNÎ SULTAN SÜLEYMAN HAN (SULTAN I. SELİM HAN OĞLU) DEVRİ	150
1. Hicrî X. (M. XVI.) Asır	150
2. Canberd Gazalî'nin İsyanı	150
3. Padişahın İlk Seferi, Belgrat'ın Fethi.....	151
4. Padişahın İkinci Seferi, Rodos'un Fethi.....	151
5. İbrahim Paşanın Sadrazamlığı ve Mısır'da Ahmed Paşanın İsyanı	151
6. Padişahın 3. Seferi, Büyük Mohaç Savaşı, Budin'in Fethi	152
7. İbni Kemal'in Şeyhülislâmlığı.....	154
8. Anadolu'da Celâlî İsyanı.....	154
9. Padişahın Dördüncü Seferi, Viyana Kuşatması (H. 936/M. 1529).....	154
10. Padişahın Beşinci Seferi, Alman Seferi ve Nemçe Anlaşması.....	155
11. Padişahın Altıncı Seferi, İrakeyn (Tebriz- Bağdat) Seferi, Bağdat ve Tebriz'in Fethedilmesi.....	156
12. Veziriazam İbrahim Paşanın Öldürülmesi.....	157
13. Padişahın Yedinci Seferi; Korfu (Körfes) Kuşatması	158
14. Padişahın Sekizinci Seferi	159
15. Hayreddin Paşanın Akdeniz Seferi, Preveze Deniz Savaşı	159
16. Hadım Süleyman Paşanın Hind Seferi, Aden Diyarının Ele Geçirilmesi	160
17. Venedik Antlaşması	160
18. Macaristan Olayları, Padişahın Dokuzuncu ve Onuncu Seferleri; Budin'de bir Osmanlı Vali İkâmesiyle Macaristan'ın Kesin Olarak Alınması	161
19. Barbaros Hayreddin Paşanın Son Gazaları ve Vefatı.....	162
20. Rüstem Paşanın Sadrazamlığı, Ebussuud Efendinin Şeyhülislâmlığı, Şarlken ve Ferdinand ile Barış Anlaşması.....	163
21. Padişahın On Birinci ve On İkinci Seferleri, İran Seferleri; Sultan Şehzade Mustafa'nın Cezalandırılması	164
22. Macaristan Olayları: Tımsıvar'ın Fethi, Eğri'nin Kuşatılması	165
23. Denizde Meydana Gelen Olaylar: Şeydi Ali Reis, Turgut Paşa ve Malta Kuşatması.....	165
24. Akdeniz Olaylarına Geline.....	166
25. Şehzade Sultan Bayezid'in Sonu	166
26. Sokullu Mehmed Paşanın Sadrazamlığı, Padişahın 13. Seferi.....	167
27. Süleyman Hanın Vefatı.....	168
C. SULTAN II. SELİM HAN (SULTAN SÜLEYMAN HAN OĞLU) DEVRİ	170
1. Tahta Çıkışı.....	170
2. Sakız'ın Fethi ve Nemçe ile Uzlaşma.....	170
3. Yemen Diyarının Fethi.....	171
4. Venediklilere Savaş Açılması: Kıbrıs'ın Fethi, İnabahtı Deniz Savaşı ve Uzlaşma	171
5. Tunus'un Fethi	172
6. Sultan Selim'in Vefatı	172
Ç. SULTAN III. MURAD HAN (SULTAN II. SELİM HAN OĞLU) DEVRİ	172
1. Sübül Vadisi Olayı	172

2. İran Seferi.....	173
3. Sokullu Mehmed Paşanın Vefatı.....	174
4. İç Karışıklıklar.....	174
5. Uzun Süren Avusturya Seferi.....	175
6. Padişahın Vefatı.....	176

IV. BÖLÜM

Birinci Ek.....	177
ESKİ NİZAMLAR VE TEŞKİLÂT.....	177
1. Maarif ve Sanatın Durumu: Fezleke ve Siyasî Olayların İnceden İnceye Araştırılması.....	177
2. H. XI. (M. 16.) Asrın Başlarında Avrupa'nın Durumu.....	178
3. Merkezî İdare ve Divan-ı Hümayun.....	180
a. Mülkiye Yolu.....	181
b. İlmî Yol.....	184
c. Kalem Yolu (Bürokrasi).....	185
ç. Kılıç Yolu (Askeriye).....	186
4. Feodalite ve Arazilerin İdare Şekli.....	193
a. Hâs.....	194
b. Ze'âmet.....	195
c. Tımar.....	195
5. İdare Teşkilâtına ve Devlet Erkânının Durumlarına Bir Bakış.....	197
6. İlim, Edebiyat ve Güzel Sanatlar.....	200
a. Arapça ve Şer'î İlimler.....	200
b. Edebiyat, İlim ve Güzel Sanatlar.....	205
7. Servet, Ticaret ve Zenaat.....	212
8. Eyaletler.....	214
a. Osmanlı Avrupasında.....	214
b. Osmanlı Asyasında.....	215
c. Osmanlı Afrikasında.....	215

V. BÖLÜM DURAKLAMA VE BÖLÜNME

A. SULTAN III. MEHMED DEVRİ.....	223
1. Nemçe (Avusturya) Savaşları: Mihal Bey'in Galibiyetleri, Serdarzaade Mehmed Paşa'nın Bozguna Uğraması, Estergon'un Kaybedilmesi.....	223
Eğri Seferi.....	223
2. Satırcı Mehmed Paşanın Seraskerliği.....	225
3. Kanije'nin Zaptedilmesi.....	226
4. Anadolu'da Celâlî Kara Yazıcı ve Kardeşi Hasan Paşa.....	227
5. İran Savaşlarının Çıkması.....	227
6. III. Mehmed Hanın Vefatı.....	227
B. SULTAN I. AHMED HANIN PADIŞAHLIĞI.....	228
1. Nemçe (Avusturya) Seferinden Sonra Durura.....	228
2. İran Seferi Olayları.....	230
Cağalazade Sinan Paşanın Seraskerliği ve Vefatı.....	230
3. Anadolu'da Celâlî Meselesi, Kuyucu Murad Paşanın Anadolu Seferleri.....	230
4. Nasuh Paşanın Şah Abbas ile Barış Antlaşması Yapması,	

İran Savaşının Ortaya Çıkması.....	231
5. Padişahın Vefatı.....	232
6. Saltanat Veraset Kanunu.....	232
C. SULTAN I. MUSTAFA VE SULTAN II. OSMAN HAN DEVRİ.....	233
1. Bağdat'ın Şah Abbas Tarafından İstila Edilmesi	235
2. Abaza Paşa'nın İsyanı	236
Ç. SULTAN IV. MURAD DEVRİ	236
1. Abaza Paşa Meselesi ve İranla Savaş	236
2. Büyük Karışıklıkların Çıkması.....	238
3. Padişahın Şiddetli Uygulamaları.....	239
4. Padişahın Azerbaycan Seferi, Revan'ın Fethedilmesi.....	240
5. Padişahın Irak Seferi, Bağdat'ın Fethi, Barış Sağlanması	241
6. Sultan Muradın Vefatı	241
7. Şair Nef'i	242
D. İBRAHİM HAN DEVRİ	243
1. Girit Savaşının Başlaması.....	243
E. SULTAN IV. MEHMED HAN (SULTAN İBRAHİM OĞLU) DEVRİ	245
1. Tahta Geçmesi.....	245
2. Ocaklı İsyanı, Kösem Sultan'ın Şehit Edilmesi, Tarhoncu Lâyihası, İpsir Paşa, Vakvakiyye Olayı, Boynu Yaralı Mehmed Paşa, Boğazın Kapatılması, Devlet İdaresinin İçinde Bulunduğu Büyük Buhranlar	245
F. BÖLÜMÜN ÖZETİ.....	250

VI. BÖLÜM

KÖPRÜLÜLERİN VEZİRLİKLERİ

A. KÖPRÜLÜ MEHMED PAŞANIN SADRAZAMLIĞI	253
1. İdareye Başlaması.....	254
2. Sefer Hazırlıkları.....	255
3. Boğazi Kurtarmaya Karar Vermesi, Yaptıkları ve Başarısı	255
4. Talihinin Yaver Gitmesi.....	256
5. Erdel Seferi	257
6. Abaza Hasan Paşa Olayı.....	258
7. Kuzey Sınır Boylarında Olan Olaylar	260
8. Köprülü Mehmed Paşanın Vefatı, Sistemi ve Hizmetleri.....	261
9. Köprülüzade Fazıl Ahmed Paşanın Sadrazamlığı.....	262
10. Sadrazamın Avusturya Seferi, Uyvarın Fethi, Zerinvârın Tahrip Edilmesi, Sen Gotar Savaşı, Vasvar Antlaşması.....	263
11. Kanije'nin Fethi ve Girit'in Fethinin Tamamlanması	265
12. Padişahın Lehistan Seferi, Bucuş Antlaşması.....	268
13. Lehistan İşlerinin Uzaması	269
14. Köprülüzade'nin Vefatı ve Özellikleri.....	269
B. BÖLÜMÜ TAMAMLAYICI BİLGİ.....	270

VII. BÖLÜM

FAZIL AHMED PAŞANIN VEFATINDAN YAŞ ANTLAŞMASINA KADAR

A. CEHRİN SEFERİ	275
------------------------	-----

B. UZUN SÜREN AVUSTURYA SEFERİ, VİYANA KUŞATMASI.....	276
C. DÜŞMANLARIN UMUMİ İTTİFAKI, ÜZÜCÜ BOZGUNLAR	278
Ç. SULTAN II. SÜLEYMAN HAN DEVRİ.....	280
1. Fitnenin Devamı ve Kayıplar.....	280
2. Köprülüzade Fazıl Mustafa Paşanın Sadrazamlığı ve Başarıları	281
3. Sultan II. Süleyman'ın Vefatı.....	282
D. SULTAN II. AHMED HAN DEVRİ	282
1. Salankamin Savaşı ve Fazıl Mustafa Paşanın Şehit Olması	282
2. Padişahın Vefatı	283
E. SULTAN II. MUSTAFA HAN DEVRİ	284
1. Sultanın İlk Seferi, Lipve'nin Fethi, Logus Savaşı	284
2. Padişahın 2. Seferi, Azak'ın Kaybedilmesi.....	284
3. Sultanın 3. Seferi, Zenta Savaşı	285
4. Karlofça Antlaşması.....	285
5. İç Düzenlemeler, Amcazade Hüseyin Paşa, Şeyhülislâm Feyzullah Efendi.....	287
Edirne Olayı	288
F. SULTAN III. AHMED DEVRİ.....	289
1. Koca Petro, XII. Sari, Baltacı Mehmed Paşa, Prut Zaferi	290
2. XII. Şarl'ın Dönüşü, Rusya ile Sınırların Belirlenmesi.....	292
3. Şehid Ali Paşanın Sadrazamlığı.....	293
4. Venedik'e Savaş İlan Edilmesi, Móra'nın Geri Alınması, İstendil ve Çuka Adalarının Fethedilmesi.....	294
5. Avusturya (Nemçe) Seferinin Başlaması Korfu Kuşatması, Varadin Savaşı, Vezirazamın Şehit Olması.....	294
6. Tımişvar ve Belgrat'ın Kaybedilmesi.....	296
7. Nevşehirli İbrahim Paşanın Sadrazamlığı, Pasarofça Antlaşması.....	296
Pasarofça Antlaşması.....	297
8. İran Olayları	297
9. Damat İbrahim Paşanın İdaresi ve Kurumları, Fitne Çıkması	300
G. SULTAN I. MAHMUD DEVRİ (II. MUSTAFANIN OĞLU).....	303
1. Fitnenin Susturulması	303
2. İran Olayları	303
3. Rusya ile h. 1148 (m. 1735) Seferi	304
4. Avusturya'nın Arabuluculuğu ve Sonra Savaşa Katılması.....	305
5. Avusturya Cephesinde Birbiri Ardınca Kazanılan Zaferler	306
6. Rusya Cephesinde Kazanılan Zaferler	307
7. Belgrat Antlaşması	308
8. İranla Savaşların Yeniden.Başlaması	308
9. Sultan Mahmud Hanın Tarafsız Tutumu ve Ölümü.....	309
Ğ. III. OSMAN (II. MUSTAFA'NIN OĞLU) DEVRİ	310
H. III. MUSTAFA (III. AHMED HAN OĞLU) DEVRİ.....	311
1. Koca Râgıp Paşanın Sadrazamlığı	311
2. Rusya'nın Gücünün Artması	312
3. Hotin'in Kaybedilmesi	313
4. Çeşme ve Kartal Olayları	314
5. Rusların Tuna Nehrini Geçmeleri	315
6. Kırım'ın Kaybedilmesi.....	315

7. Barış Görüşmeleri ve Yeniden Savaş Çıkması.....	316
8. Sultan III. Mustafa Hanın Vefatı	317
I. SULTAN I. ABDÜLHAMİD (III. AHMED'İN OĞLU) DEVRİ.....	318
1. Sefer Durumları ve Küçük Kaynarca Antlaşması.....	318
2. İç İşlerinin Düzenlenmesi	319
3. Kırım'ın Ruslar Tarafından İstilâ Edilmesi.....	320
4. İran Savaşı.....	322
5. Rusya ve Avusturya Seferi	322
6. Avusturya'ya Karşı Kazanılan Zaferler.....	324
7. Rusya Cephesi Olayları, Özi'nin Kaybedilmesi.....	324
8. Padişah'ın Vefatı.....	325
İ. SULTAN III. SELİM (III. MUSTAFA'NIN OĞLU) HAN DEVRİ	325
1. Koca Yusuf Paşanın Azledilmesi	325
2. Boza Bozgunu	326
3. İsmail'in Kaybedilmesi.....	326
3. Koca Yusuf Paşanın İkinci Defa Sadrazamlığı.....	327
4. Zıştovi ve Yaş Antlaşmaları	327
J. BÖLÜMÜ TAMAMLAYICI BİLGİLER	328

VIII. BOLUM

İkinci Ek	333
-----------------	-----

SİYASÎ DURUMLARIN ÖZETİ, ISLAHAT HAREKETLERİNDE YAŞANAN KARIŞIKLIKLAR, MAARİF VE SANAYİ

A. SİYASÎ DURUMUN ÖZETİ.....	-333
B. KANUN VE NİZAMLARDA GÖRÜLEN KARIŞIKLIKLAR (İĞTİŞÂŞÂT-I NİZÂMÂT).....	343
1. İdarede ve Bürokrasideki Uygulamalar.....	344
2. Dairelerin (Kalemlerin, Bürokrasinin) İşleyiş Usulüne Gelince	345
3. İlimiye Mesleği.....	346
4. Kılıç Mesleği	347
5. Memleketin İç Kuvvetleri	350
6. İlim, Edebiyat ve Güzel Sanatlar	352
a. Edebiyat	352
aa. Baki Tabakası.....	353
ab. Nef'i Tabakası.....	353
aç. Nâbî Tabakası,	356
aç. Nedim yahut Damat İbrahim Paşa Tabakası	357
ad. Koca Râgıp Paşa Tabakası.....	358
ae. Şeyh Galip Tabakası.....	359
b. İlim ve Sanayi	361

IX. BÖLÜM

YENİLEŞME VE İLERLEME

A. ISLAHAT VE TANZİMAT, NİZAM-I CEDİD OLUŞTURULMASI	363
1. Fransızların Mısır'ı İstilâsı ve Mısır'ın Geri Alınması	364
2. İç Meseleler: Pazvandoğlu, Edirne Vakası, Vahhabiler	366
3. Rusya ile Savaş ve İngiliz Donanmasının İstanbul'a Gelmesi.....	368
4. Mehmed Ali Paşanın Mısır Valiliğine Geçmesi	369

5. Padişahın Yaptığı Yenileştirme ve Islahat Hareketlerinden	
Memleket İçin Meydana Gelen Sonuçlar, Fitne Çıkması	371
B. SULTAN IV. MUSTAFA (I. ABDULHAMİD'İN OĞLU) DEVRİ.....	374
1. İstanbul'un Durumu.....	374
2. Ordu-yı Hümayunun (Padişah Ordusunun, Osmanlı Ordusunun)	
Durumu.....	374
3. Alemdar Mustafa Paşa, Sultan Süleymanın Şehit Edilmesi,	
II. Mahmud Hanın Tahta Geçmesi	375
C. SULTAN II. MAHMUD (I. ABDULHAMİD'İN OĞLU) DEVRİ.....	376
1. Alemdar Mustafa Paşanın Sadrazamlığı.....	376
2. Fitnenin Çıkışı: Alemdar Mustafa Paşanın Ölümü	377
3. Rus Seferi, Bükreş Antlaşması	379
4. Hicaz'ın Durumu, Vahhabilerin Defedilmesi	381
5. Derebeylerinin Yok Edilmesi, Tepedelenli Ali Paşa	382
6. Mora Olayı	383
7. Vak'a-i Hayriyye (Hayırlı Olay, Yeniçeri Ocağının Kaldırılması)	387
8. Akkerman Sözleşmesi.....	389
9. Yunanlılarla Yaşanan Olaylar, Navarin Savaşı	389
10. Irak Bölgesinin Durumu	391
11. Garp Ocaklarının Durumu, Fransızların Cezayiri İstilâsı	393
12. Mısır'da Olan Olaylar	393
13. Sultan II. Mahmud Hanın Ölümü	396
Ç. SULTAN ABDÜLMECİD HAN (II. MAHMUD HANIN OĞLU) DEVRİ....	397
1. Tanzimat-ı Hayriyye ve Gülhane Hatt-ı Hümayunu.....	397
2. Mısır Meselesinin Çözülmesi	400
3. Osmanlı Devletinin Maddi ve Manevi Kalkınması	401
4. Rusya'ya Sefer Açma Belirtileri	402
5. Prens Mençikof'un Elçiliği	403
6. Rusya'ya Savaş Açılması.....	404
7. Tuna Savaşları.....	405
8. Sinop Vakası.....	407
9. Avrupa'nın Siyasî Üzüntüsü, Fransa ve İngiltere'nin Osmanlı	
ile İttifakı	407
10. Sivastopol Seferi	409
11. Doğu Sınır Boylarında Meydana Gelen Olaylar	413
12. Paris Antlaşması.....	414

X. BÖLÜM

Üçüncü Ek.....	417
A. SİYASÎ DURUMUN ÖZETİ, SON KURULAN TEŞKİLÂTLAR,	
MADDİ VE MANEVİ GELİŞMELER	417
SİYASÎ DURUMUN ÖZETİ.....	417
1. Fransa.....	432
2. Hollanda	432
3. İspanya ve Portekiz	432
4. İtalya.....	433
5. Almanya.....	436
6. Rusya	440
7. İngiltere	442

8. Avrupa Dışındaki Yerler	445
9. Medeniyetin İzleri.....	446
TEŞKİLÂT VE SON DÜZENLEMELER.....	447
1. İdare Merkezi	447
2. Düzenleme Hareketlerinin Görünüşü.....	449
3. Mülkî İşler.....	450
4. Askerî İşler	453
5. Malî İşler	456
6. Maarif İşleri.....	460
7. Edebiyat ve Güzel Sanatlar.....	462
8. Adlî İşler.....	464
9. Nafia İşleri, Ticaret ve Tarım	466
10. Dışişleri (Umûr-ı Hâriciyye)	468
11. Vakıflarla İlgili Durumlar	469
İNDEKS	473